

پنجشنبه 31 مرداد 1398 - 20 ذی الحجه 1440 - 22 آگوست 2019

وقوع جنگ چالدران بین ایران و عثمانی (893 ش)

وقوع جنگ چالدران بین ایران و عثمانی (893 ش)، در اوایل سلطنت شاه اسماعیل اول و تشکیل سلسله صفوی، او توانست کردستان و شهرهای مقدس عراق را فتح کند و با تکیه بر تشیع اثنی عشری، به زودی جمع کثیری از مردم شیعه ساکن در سرزمین‌های عثمانی را به سوی خود جلب کند. این اقدام جسورانه شاه اسماعیل، اگرچه خطرات فراوانی را در پی داشت اما سبب تحکیم وحدت سیاسی - مذهبی ایران گردید و همین ویژگی از نظر سلاطین عثمانی به مراتب خطرناک‌تر از احیای ساختار نظامی ایران بود. هنگامی که سلطان سلیم اول، پادشاه نیرومند و مشهور عثمانی به سلطنت رسید، چهل هزار تن از شیعیان را به قتل رساند. او که خود را خلیفه مسلمانان می‌خواند، تصمیم به توسعه متصرفات خود گرفت و به قصد تصرف تبریز، پایتخت دولت نوپدید صفوی حرکت کرد و جنگ سختی میان او و سپاه شاه اسماعیل صفوی در منطقه چالدران در حوالی ماکو روی داد. در این جنگ بر اثر کثرت سپاه عثمانی و مجهز بودن به تفنگ و توپخانه، لشکر ایران عقب نشینی نمود و تعداد زیادی از دو طرف کشته شدند. شاه اسماعیل تا حدود همدان عقب نشست و سلطان سلیم تبریز را اشغال کرد ولی به زودی بر اثر مقاومت ملی مجبور شد تبریز و آذربایجان را تخلیه کند. پس از بازگشت سلطان سلیم، شاه اسماعیل دیگر باره به آذربایجان و تبریز رفت و به تعمیر خرابی‌های لشکریان عثمانی پرداخت. گویند پس از این واقعه، دیگر کسی شاه اسماعیل را خندان ندید.

تأسیس دانشگاه تربیت معلم (1342 ش)، دارالمعلمین عالی نام مدرسه‌ای عالی بود که در سال 1307 ش برای تربیت معلم مدارس متوسطه تأسیس شد و در سال 1312 ش به دانشسرای عالی تغییر نام یافت. این دانشسرا دارای دو قسمت علمی شامل رشته‌های ریاضیات، طبیعیات، فیزیک و شیمی و قسمت ادبی با رشته‌های ادبیات، فلسفه، تاریخ و جغرافی بود. دانشسرای عالی پس از تأسیس دانشگاه تهران، جزئی از آن شد تا این که در سال 1334 ش، از دانشگاه تهران استقلال یافت. در تابستان 1342، دانشسرای عالی منحل گردید و وزارت فرهنگ وقت، دانشگاه تربیت معلم را تأسیس نمود. حضرت عارف الهی و عالم دانه، آیت الله سیدعبدالحکیم کشمیری، در قم (1419 ق) در سال 1345 ق در نجف اشرف به دنیا آمد. پس از فراگیری دروس مقدمات در نجف، در حلقه‌ای درس خارج آیات عظام: خویی، سیدعبدالعزیز سبزواری، سید عبدالهادی شیرازی و شیخ کاظم شیرازی قرار گرفت. به دلیل هوش سرشار خویش، در کوتاه‌ترین زمان توانست، درجه‌ای اجتهاد را از آیات الله خویی دریافت دارد، آن گاه به تدریس سطوح عالی فلسفه در حوزه پرداخت. پشتکار آیت الله کشمیری در تدریس به گونه‌ای بود که روزانه 11 کرسی درس اعم از فقه، اصول، فلسفه و ادبیات عرب برای ایشان برپا می‌شد. افزون بر تدریس، پژوهش و نگارش، در سیر معنوی و تهذیب نفس نیز به مراتب عالی دست یافت و صاحب کرامت‌هایی گردید. در پی سخت‌گیری‌های رژیم بعث عراق، به طور پنهانی همراه خانواده، راهی ایران شد و در مرز ایران و عراق، همه‌ی نگاهشته‌های علمی ایشان به دست نیروهای امنیتی عراق افتاد. سرانجام این عارف سترگ و عالم برجسته در 18 فروردین 1378 ش پس از طی يك دوره‌ی بیماری در 72 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و پس از اقامه‌ی نماز توسط آیت الله بهجت، در حرم مطهر حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

ولادت امام موسی کاظم (ع) (128 ق)، ایشان فرزند جعفر بن محمد و هفتمین امام است. وی در روز ۷ صفر سال ۱۲۸ ه. ق. در ابواء (منطقه‌ای در میان مکه و مدینه) به دنیا آمد. مادر ایشان حمیده مصفاة است که نام‌های دیگری مانند حمیده بربریه و حمیده اندلسیه نیز برای او نقل شده است. از مهم‌ترین القاب ایشان می‌توان به کاظم، صابر، صالح، امین و عبدالصالح اشاره کرد. ایشان در میان

شیعیان به «باب الحوائج» معروف است. تولد دینی باب، فتنه‌ان‌دان فرانسیسی و مخترع دیگر بخار (1647 م) دنی پاپن، یکی از مخترعان برجسته فرانسوی، در 22 آگوست 1647 م در این کشور به دنیا آمد. وی از نوجوانی به امور صنعتی و فنی علاقه داشت. از این‌رو پس از طی تحصیلات خود در پاریس، راهی لندن شد و با یکی از دانشمندان آن سامان، درباره تکمیل ماشین فشار هوا همکاری نمود. پس از چندی، پاپن برای اولین بار به نیروی بخار آب پی برد و در صدد استفاده از این نیرو برآمد. از این رو نخستین دیگ بخار را در سال 1688 م اختراع کرد و در سال‌های بعد به تکمیل آن پرداخت. این دستگاه که به دیگ بخار پاپن شهرت یافت، شامل ظرفی کاملاً سربسته بود که در معرض حرارت قرار می‌گرفت. بخار آب متراکم در دیگ، فشاری در آن ایجاد می‌کرد که باعث بالا رفتن غلیان آب می‌گردید. پاپن، برای این دیگ، دریچه اطمینانی نیز ساخت تا به هنگامی که فشار بخار آب از حد معینی تجاوز می‌کرد، دریچه خود به خود گشوده می‌شد و بخار از آن به خارج راه می‌یافت. این اختراع و دیگر کارهای عملی پاپن باعث شد که وی به عضویت انجمن سلطنتی درآید. پس از چندی، پاپن از فشار داخل دیگ، به فکر استفاده‌ی عملی از نیروی بخار آب افتاد و اولین نیروی کارآمد را برای حرکت کشتی‌ها فراهم آورد. پاپن را

به دلیل این اختراع مهم، پدر بخار لقب دادند.